

Instruktioner för spannmålsinventeringsmännen.

På åtgärd av folkförsörjningsministeriet verkställes under mars månad i hela riket med undantag av Lapplands län och delar av Uleåborgs län en lagerinventering av brödsäd, råg, vete, korn och matärter, samt i hela landet en inventering av parti-, minut-, förmedlings-, förplägnings- och bageriaffärernas, de lokala kvarnarnas, korvfabrikernas, kafferosteriernas, mälteriernas samt lånemagasinens förråd. Avsikten med inventeringen är att i detalj utröna landets spannmålssituation och förbrukningsmöjligheter, ty våra folkförsörjningsmyndigheter ha hittills arbetat med lantbruksstyrelsens värderingar som grund, vilka icke varit tillräckligt noggranna och tillförlitliga. Inventering av jordbrukares lager verkställes på alla lägenheter, vilkas odlingsareal är minst 2 ha, samt samtidigt av ovannämnda affärers m. fl. lager. Inventeringen är mycket brådsakande, varför inventeringsmännen böra utföra sina uppgifter utan dröjsmål.

För inventeringen ansvarar i varje kommun kommunens folkförsörjningsnämnds ordförande samt den lokala folkförsörjningskontrollören. Den egentliga inventeringen utföres under deras övervakning av 2-mans grupper, av vilka den ena bör vara en lämplig person, som företräder producentkretsar, och den andra någon annan lämplig person, som icke innehar spannmål, som skall överlätas.

De personer, som utsetts att verkställa inventeringen av lägenheternas spannmålsförråd, böra iakttaga följande regler: (inventeringen av affärernas lager verkställes skilt för sig och resultaten antecknas å ff-blankett n:o E 33, i vilken närmare instruktioner gives om utförandet av denna inventering).

Inventeringen verkställes på alla lägenheter, vilkas odlingsareal är minst 2 ha. Varje inventeringsgrupp införskaffar på förhand av den lokala folkförsörjningsnämnden uppgifter om sitt inventeringsdistrikts lägenheters åkerareal, vilka sedan kontrolleras vid besöket på lägenheten.

Vid inventeringen användes FF-blankett E 30. På blanketten finnas vissa uppgifter, vilka före inventeringen hos folkförsörjningsnämnden böra ifyllas i blanketten för varje särskild lägenhet, så att densamma vid besöket på lägenheten slutligen kan ifyllas. I tabell I på blanketten bör kontrolleras till matlaget hörande medlemmars antal, vilka erhållit brödkort, emedan för dem icke får reserveras spannmål. I tabell II, som berör reserverat utsäde, kan i anmärkningskolumnen antecknas föregående års såddarealer, med stöd av vilka planerade såddarealer kunna uppskattas.

I punkt V skall med ledning av de inköpskvitton, inköpstillstånd och köpkortskuponger, som finnas hos folkförsörjningsnämnden, antecknas den spannmålsmängd, som med iakttagande av reglementeringsbestämmelserna försålts under tiden mellan den 1. 9. 1940—28. 2. 1941, vilken mängd sedan vid inventeringstillfället eventuellt med stöd av företedda tilläggsverifikat bör kontrolleras.

Vid utförandet av inventeringen i förråds- och magasinerna användes hjälpblankett E 31, på vilken detaljerade nummer- m. fl. uppgifter antecknas för överföring till den egentliga inventeringsblanketten. *Alla slutliga mängder antecknas i kilo.* Alla uträkningar, adderingar, multipliceringar o. s. v. utföres på hjälpblankettens framsida eller i marginalerna, så att de senare eventuellt kunna kontrolleras.

Den egentliga inventeringen utföres antingen genom vägning eller kubering eller mätning med hl-mått. Det sätt, som använts, antecknas i blanketten. Vägningen är naturligtvis den säkraste och bästa metoden, som främst bör användas vid inventering av säckvara, såvitt på lägenheten finnes våg till disposition. Spannmålsmängd, som förvaras i lårar, kan bäst uppmätas genom att spannmålspartiets mått, längd, höjd och bredd, mätas och antecknas i blanketten samt med stöd av dem omräknas i hektoliter och kilogram. Små mängder, som finnas i lårar eller eventuellt i högar på golvet, böra uppmätas med hl-mått.

Vid förvandlingen av hl-mängder till kilogram bör hl-vikt helst fastställas genom vägning, om våg står till förfogande eller med iakttagande av i blanketten nämnda normer. Endast i det fall att å lägenheten icke finnes våg, äga inventeringsmännen rätt att enligt provning använda lägre värden än de fastställda normalvikterna. Den norm som använts bör antecknas i tabellen.

Förutom egentliga spannmålslager, inventeras även lagren av spannmålsprodukter, såsom mjöl, gryn (havregryn äro dock icke underkastade inventering), malt, för svin krossad korngröpe samt brödlagren. Med stöd av folkförsörjningsnämndens uppgifter om förmalningstillstånd kan på förhand konstateras, vem som på grund av nyligen eventuellt utfärdade förmalningstillstånd innehar mjöllager. Bröd beaktas endast om större kvantiteter finnes..

Otröskad säd kuberas i bing genom att bingens längd, bredd samt höjd i meter uppmätas samt genom multiplikation av sålunda erhållna tal. Härvid uppskattas att 1 m³ otröskad säd ger 25 kg kärna.

Allmännast förekommande mått på spannmåls-
måls- och spannmålsprodukter samt formlerna för desamma äro:

kub: rymd = sidan \times sidan \times sidan

rektangel: rymd = längden \times höjden \times bredden

cylinder: rymd = $3.14 \times$ radien \times radien \times
höjden (radien = $\frac{\text{diameter}}{2}$)

1 m³: 10 hl.

Då inventeringen av lagren av spannmål och spannmålsprodukter med användning av hjälpblankett slutförts, införas uppgifter på den egentliga inventeringsblanketten, E 30. *Av denna tages med kolpapper en kopia, som stannar på lägenheten och vilken samtidigt utgör överlåtelseförståndigande för odlaren.*

Tabell I innefattar reservering av spannmåls-
mängder för personer tillhörande odlares matlag från inventeringsdagen till den 1 september i enlighet med mängder som nämnts i tabellen.

Tabell II innefattar reservering av utsäde för 1941 års sådd. Med ledning av den totala åkerarealen samt uppgifter, som erhållits av folkförsörjningsnämnderna beträffande arealer för föregående växtperiod, kan man kontrollera, att de planerade arealerna äro riktiga. Samtidigt blir odlare ansvarig för, att ifrågavarande mängder, som motsvara reserveringarna ungefärligen säs. Givna utsädesnormer få icke överskridas. Om folkförsörjningsnämnden från sin egen synpunkt sett anser det nödigt, kan till tabellen bifogas anteckningar även om arealer för andra odlingsväxter i den mån tillförlitliga uppgifter stå tillbuds.

Tabell III omfattar reserveringen av korn för utfodring av svin. Svinens antal såväl som ålder bör noggrant kontrolleras.

Tabell IV omfattar de från hjälpblanketten överförda egentliga inventerade mängderna spannmål och spannmålsprodukter. Då producenthushållens brödsädsbehov i reglementeringsbestämmelserna är fastställt i säd, antecknas förrådet av spannmålsprodukter i tabell IV omräknat i säd sålunda, att 100 kg:s bröd, sam-
malet mjöl och gröpe motsvara 100 kg spannmål, och 70 kg siktat vetemjöl och -gryn samt siktat kornmjöl och -gryn motsvara 100 kg spannmål. Om från lägenheten brödsäd försålts under februari månad för leverans i mars, böra dessa mängder avdragas från lagermängderna, enär de hänfö-
ras till samma grupp, som de mängder, vilka försålts före den 28/2 1941. Köparens namn samt den försälda mängden antecknas i kolumnen för anmärkningar. Om åter odlaren erhållit inköpstillsstånd för anskaffande av en viss mängd spannmål, som ännu icke ankommit till lägenheten, räknas en motsvarande mängd spannmål såsom hörande till lagret och antecknas i kolumnen för anmärkningar. Spannmåls-

produkter och bröd, som inköpts med brödkort upptagas ej i lagret. Om inköpsanvisningen gäller köp av en viss odlare, avdrages motsvarande mängd från säljarens lager. *Då den mängd spannmål och spannmålsprodukter, som får reserveras, avdrages från den i lager befintliga mängden, fås det försäljningsöverskott eller den beslag underkastade mängd, vilken funnits på lägenheten inventeringsdagen.*

Punkt V gäller överlåtelse av spannmål. Den under tiden 1/9 1940—28/2 1941 försälda mängden spannmål och spannmålsprodukter, över vilken uppgifter erhållits hos folkförsörjningsnämnden och vilka på lägenheten kontrollerats, samt det vid inventeringstillfället erhållna försäljningsöverskottet utvisa hela det försäljningsöverskott, som antecknas i tabellen. Enligt folkförsörjningsministeriets beslut bör 75 % av hela detta försäljningsöverskott ha försålts före utgången av februari månad 1941 (leveranstid till mars månads utgång). Härvid bör beaktas att om odlaren försålt siktat vete- eller kornmjöl eller vete- och korngryn och inköpstillsståndet gäller dessa produktslag, motsvarar 70 kg av dessa 100 kg spannmål. Har odlaren exempelvis sålt 700 kg siktat vetemjöl mot inköpstillsstånd eller kuponger motsvarar det en försäljning av 1,000 kg spannmål. Därest den redan försälda mängden icke motsvarar 75 % av försäljningsöverskottet, giva inventeringsmännen odlaren förståndigande om överlåtelse av den resterande mängden för Statens spannmålsförråds räkning till den lokala uppsamlingsaffären. Odlaren kan fullgöra överlåtelsen i vilket spannmålsslag han själv önskar, och göres anteckning därom i överlåtelseförståndigandet. *Blanketten är således samtidigt överlåtelseförståndigande till odlaren.*

Då från det försäljningsöverskott, som å inventeringsdagen funnits på lägenheten, avdragas de mängder, som nu skola överlätas, fås de för överlåtelse bestämda mängderna, vilka odlaren med iakttagande av reglementeringsbestämmelserna får sälja eller vilka odlaren är förpliktad att senare leverera på av folkförsörjningsministeriet bestämt sätt, men vilka han ej själv får använda.

För klarläggandet av vårens utsädesbehov förefinnes i samband med inventeringen möjlighet att medelst okulär besiktning eller på basen av eventuella undersökningsresultat utreda, huru mycket av försäljningsöverskottet, som är dugligt till utsäde, eller huru mycket, som eventuellt saknas, så att ortens utsädesbehov på basen av dessa uppgifter kan ordnas.

Av samma orsak bör inventeringen omfatta jämväl havreförråden, ehuru havren icke hör till den för överlåtelse fastställda 75 %. (se ff-blankett E 30 sid. 4.)